

«És necessari ressuscitar UCD»

Conrado Villalonga, mallorquí, 48 anys, encara que no ho vulgui reconèixer és un triomfador. Ex-conseller general interinsular, alcaldable en repetides ocasions, alt executiu bancari, doctor en dret per la Universitat de les Illes, conservador del palau de l'Almudaina, Conrado Villalonga forma part d'una família lligada des de fa segles a la realitat socio-política de les Illes.

Miquel Payeras

Membre d'una de les nissagues nobles de més tradició a Mallorca, Josep Francesc Conrado Villalonga continua mantenint el caràcter que ha significat per a la seva família un compromís constant amb la realitat socio-política que els ha pertocat viure en cada moment de la història. Descendent del primer Conrado, Don Esteve, que arribà a Mallorca des de Gènova el 1580, fugint de les lluites entre güelfs i gibel·lins, Josep Francesc és un home —malgrat que ell ho negui— d'una projecció pública indubtable: ex-conseller de cultura del Consell General Interinsular entre 1979 i 1983, i en repetides ocasions alcaldable del centre-dreta per a intentar desbancar l'actual batle socialista de Ciutat, encara que no ha arribat a presentar-se mai com a candidat. Als seus quaranta vuit anys és, diguem-ne, un triomfador, encara que ell no ho digui. Casat, tres filles, alt executiu bancari, conservador del Palau de l'Almudaina («sempre m'han interessat molt els temes culturals i especialment la història»), doctor en dret per la Universitat de les Illes l'any 1987... i, per damunt de tot, un Conrado.

—Vostè pertany a una família que ha tingut una especial importància per les seves relacions amb la monarquia borbònica des que donà suport a Felip V durant la Guerra de Successió...

—Sí, efectivament, la família va contribuir d'una forma molt específica a la campanya de Menorca i va obtenir un títol a canvi dels seus serveis. Sempre varen estar, els Conrado, a favor de la causa borbònica, de Felip V. I és que, crec jo, els Bordons representaven aleshores una certa modernitat, implicava una obertura a l'exterior, unes relacions comercials més àmplies... i la nostra família estava implicada, en aquells moments, en empreses d'aquest tipus.

—Aquestes relacions amb la monarquia han estat constants al llarg del temps...

—Sí, les relacions amb la monarquia han estat una constant de la nostra família des dels primers Conrado. A cada segle hi ha hagut estretes relacions amb les corts successives. Tenim documentació a l'arxiu familiar que ens mostra com al llarg dels segles aparèixen Conrado com a teulers numeraris, dipositaris reials, alguns amb patents de cors... I ja a finals del segle XIX hi ha tres Conrado que són gentilshomes de cambra del rei, Don Jeroni Conrado i Berard, el seu germà Don Jaume i el fill d'aquest, Don Mariano. A Don Jaume, el monarca li atorgà el títol de Marquès de FontSanta.

Durant el segle XX es mantenen també les relacions amb la cort, el meu besavi ocupà diversos llocs durant el regnat d'Isabel II, el meu avi va ser governador de Toledo, i mon pare, Don Josep Maria Conrado i Conrado va estar al Palau Reial amb els reis fins la caiguda de la monarquia l'any 1931, que és quan torna a Mallorca. Més tard, durant el règim franquista, mon pare va pertànyer i fundà, aquí a Mallorca, un partit que es deia Renovació Espanyola que era, lògicament, monàrquic. Sempre estava en contacte amb el rei Alfons XIII. La relació es manté amb Don Joan, el pare de l'actual rei, i precisament quan venia a Mallorca, del reduït grup de persones que l'acompanyaven jo n'era un d'ells, en uns moments en què no era precisament una moda estar al costat de Don Joan. Actualment, ja amb la normalització democràtica i monàrquica del rei Joan Carles I, ja no hi cal cap activitat diferenciada que la que pugui tenir cap altre espanyol.

—Vostè, l'any 1979, es converteix en membre d'UCD. ¿Aquesta decisió de participar en la vida pública va ser fruit d'un compromís cívic amb la democràcia, o bé era un compromís clarament partidista en el sentit que UCD representava plenament la seva ideologia?

—Jo diria que bàsicament la primera. Jo estava —com la majoria d'espanyols— fora de la política, encara que des de feia anys tenia contactes amb

gent amb la qual m'unia el desig de tenir una democràcia a Espanya. Quan arribà el moment en què la democràcia era possible en aquest país, vaig entendre que tenia un compromís amb allò que creia, i que on podia encaixar millor era dins UCD, que responia a allò que pensava: una actitud centrista i el projecte de fer possible una transició cap a la democràcia. Així, quan em proposen participar activament, després de les eleccions pre-autonòmiques de 1979, com a conseller de Cultura del Consell General Interinsular, vaig entendre que ho havia d'acceptar. Per cert, fou una tasca de la qual guard un record magnífic, una feina feta amb gran satisfacció.

—¿Creu que UCD fou un partit conjuntural, només per a fer la transició o, pel contrari, tenia possibilitats de convertir-se en una força de poder?

—Pens que va ser una excel·lent idea i que aquesta idea continua vigent, i m'agradaria que no hagués anat malament. Tal vegada així hi hauria una alternança clara, cosa que en aquests moments no veig.

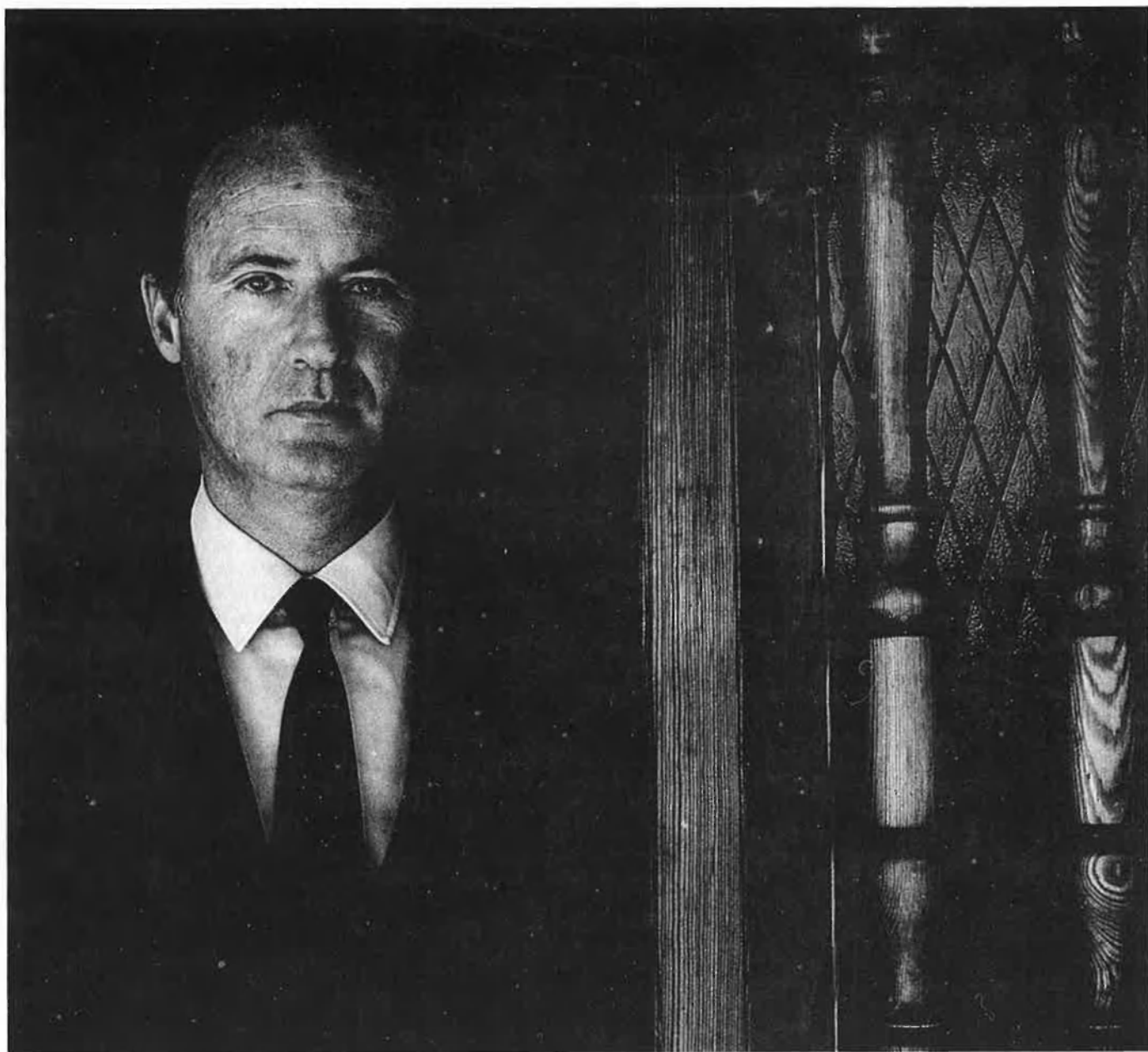
—¿Seria necessari ressuscitar UCD?

—Jo crec que sí, però el que passa és que no és gens fàcil, però si es pogués aconseguir, pens que seria molt convenient per a tothom.

—¿Què sent després de la debàcle electoral del 82 i la posterior desaparició d'UCD?

—El resultat electoral no va ser una sorpresa. A UCD li pegava la dreta, l'esquerra, els poders fàctics... tothom hi estava en contra, uns perquè creien que havíem fet massa i altres que massa poc. Totes les decisions preses, difícils i traumàtiques —com per exemple la legalització del PCE— causen inevitables traumes i un cert ressentiment que després es noten a les urnes. De tota manera, ja llavors vaig tenir un sentiment de llàstima. Llàstima pel país, no per les persones ja que totes eren persones que no necessitaven la política per a viure.

—Tornant a l'any 1979, vostè es

XESC AMENGUAL

«Jo sóc bastant autonomista i inclús no m'importaria definir-me nacionalista».

converteix en conseller de Cultura, ¿com viu el problema lingüístic?

—Aquest va ser un dels temes més difícils. Quan jo ocup el càrrec, em trob amb l'esborrany del decret de bilingüisme que no resolva el problema. I no el resolva en dues coses: primer, que no es definia la nostra llengua; i segon, el tema de donar o no caràcter obligatori a l'ensenyament del català. La posició dominant en certs ambients, inclús dins de la UCD, era no definir-se clarament sobre el nom de la llengua i, evidentment, no fer obligatori el seu ensenyament. Jo entenia, pel que fa a l'ensenyament, que no fer-lo obligatori no era resoldre el problema, i vaig fer pel que creia —l'únic que es podia fer per la recuperació de la nostra

llengua—, que era donar-li caràcter obligatori. I respecte a la definició de la llengua, hi havia una postura generalitzada que volia tantes definicions com modalitats —menorquí, mallorquí, ciutadellenc...— cosa gens seriosa; i l'altra postura, que era la que volia inventar-se una llengua, la balear, que no és res, que no ha existit mai. Em vaig enfrontar a totes aquestes opcions —cosa que em produí certa impopularitat en certs ambients— i vaig defensar el reconeixement que la nostra llengua és la llengua catalana, amb modalitats pròpies.

—*Tal com parla, sembla que se sentia sol davant aquests problemes...*

—Bastant sol, sí senyor. Vaig tenir un suport, curiós. El PSOE, que

m'atacava molt sovint perquè deien que em quedava curt en aquesta qüestió, i això jo ho aprofitava per a defensar-me davant la dreta, que era d'on venien els atacs més forts. Va ser una ajuda indirecta, amb un efecte contrari al que ells desitjaven, però que em va ser bastant útil. Per contra, els catalanistes polítics que es posaven al meu costat, no em feien cap favor, per les mateixes raons.

—*Un altre problema com a conseller fou el tema de l'Arxiu de la Corona d'Aragó...*

—Sí, el ministre de Cultura, que no havia transferit aquesta competència a la Generalitat (de Catalunya), ens convidà a formar part (Ajuntament amb València) d'un Patronat de l'Arxiu. Jo

record que això ocorregué a finals del meu mandat, que va ser quan li vaig demanar al ministre, el senyor Cavero, de participar en aquest Patronat i, efectivament, ens hi convidà; jo només vaig participar en una reunió ja que tot d'una vaig deixar el càrrec i crec que després, com moltes altres coses, va quedar bastant en l'aire, sense continuïtat.

—*Vostè sempre s'ha definit com a liberal i s'ha manifestat, des d'aquesta òptica política, com a decidit enemic de la política de subvencions, com per exemple, les ajudes a llibres, etc., que, segons diu, alteren el lliure mercat. ¿Fa extensiva aquesta crítica a les subvencions als llibres, i en general, a tota la cultura feta en català?*

—No, vull matisar això. Sempre hi ha activitats que necessiten subvenció: obres públiques... i també aspectes de la cultura. Del que estic en contra és de la subvenció indiscriminada. Sí estic a favor d'ajudar tot el que sigui infraestructura cultural, com xarxes bibliotecàries, ensenyament i, especialment, la creació en català que, no ho oblidem, durant molts anys ha estat oblidada i perseguida, necessitada d'un mercat propi i que per crear-lo neces-

sita ajudes públiques.

—*¿Com veu el problema sorgit sobre la conveniència o no de reformar l'actual Estatut d'Autonomia?*

—Jo sóc bastant autonomista, i inclús —ja que la paraula ha perdut virulència— no m'importaria definir-me com a nacionalista. Dit això, crec que en aquests moments és més important gestionar bé les competències transferides, l'actual Estatut, que ficar-se en un procés de reforma que necessàriament seria llarg i complex i que suposaria ajornar els problemes seriosos que tenim en aquesta autonomia; i no solucionar aquests problemes és perillós, ja que pot dur com a conseqüència un desprestigi de l'autonomia.

—*Aquesta visió crítica de l'actual moment polític l'ha dut a participar en la plataforma que aquests dies s'ha format entre persones d'antiga militància en UCD. ¿És només una espècie de consciència crítica cap al poder o, per contra, tenen intencions de crear un nou partit polític?*

—Jo no puc respondre amb precisió ja que no sóc motor d'aquest assumpte. Simplement he estat convidat als dos dinars que s'han fet amb antics companys de partit, amb qui mantenc

unes bones relacions. La meua impressió és que en aquest grup hi ha dos tipus de persones, uns que volen tenir una plataforma d'opinió crítica, cosa que em sembla molt saludable i útil, i jo m'hi apunt; i n'hi pot haver alguns d'altres que a més d'això estiguin pensant que es tracta de l'embrió d'un nou partit polític, cosa a la qual, de moment, no m'hi apunt.

—*¿Ni tan sols com a candidat a batalla, cosa que li ha fet declarar en alguna ocasió que «és l'únic càrrec que podria temptar la meua ja afeblida ambició política»?*

—Sí, sí, ho he dit, i ho torn a repetir, però això no vol dir que sigui candidat a res. No ho vaig ser abans i...

—*Però el 1983 i el 1987 tothom el veia com a candidat a batalla...*

—Se me'n parlà, però no es va arribar al fons de la qüestió. No he tengut mai ambició de càrrec polític, i ara tampoc la tenc. No obstant, dit tot això, i parlant en teoria, ¿quin càrrec públic em podria fer il·lusió si em decidís a participar activament en política, cosa que no ocorre?; pens que ser batle del teu poble és una cosa que li agradaria a tothom... i jo no sóc una excepció. □

SALA D'EXPOSICIONS DE LA FUNDACIÓ CAIXA DE PENSIONS
CARRER CORREUS, 3 - 46002 VALENCIA TEL. 351 14 35

ELENA DEL RIVERO

Gambito de Dama (aceptado)

6/28 Maig 1989

Laborables d'11 a 14 i de 17 a 21.
Festius d'11 a 14.
Dilluns matí, tancat.

FUNDACIÓ CAIXA DE PENSIONES

AULA DE CULTURA

Nova programació dels cursos especials per als mesos de juny-juliol:

- Curs de tècniques de doblatge, amb la col·laboració d'Estudi Música.
- Curs d'iniciació a l'astronomia, amb la col·laboració de l'Associació Valenciana d'Astronomia.
- Curs de màrqueting, amb la col·laboració del Grup COOP.

PLACES LIMITADES

INFORMACIÓ:

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ
C/ Moratín, 15-6
46002 València - Tel. 351 17 27